

Bevarandeplan för Natura 2000-området

SE0620262 Holmtjärn

Natura 2000

Natura 2000 är ett ekologiskt nätverk av värdefulla naturområden inom EU. Utpekande av Natura 2000-områden bygger på krav som finns i EUs fågeldirektiv och art- och habitatdirektiv. Syftet är att hejda utrotning av vilda djur och växter och att hindra att deras livsmiljöer förstörs. Alla medlemsländer ska peka ut områden dels för fåglar som anges i EUs fågeldirektiv, dels för naturtyper och arter som anges i art- och habitatdirektivet. Genom utpekandet åtar sig länderna att de utpekade värdena i områdena ska bevaras långsiktigt. Natura 2000-nätverket är en av hörnstenarna i EUs arbete för att bevara biologisk mångfald. I fågeldirektivet och habitatdirektivet listas 170 naturtyper och sammanlagt cirka 900 växt- och djurarter som särskilt värdefulla. 90 av naturtyperna och drygt 100 av djur- och växtarterna i habitatdirektivets bilaga 1 och 2 finns i Sverige. Därtill häckar regelbundet cirka 60 av fågeldirektivets fåglar i vårt land.

Bevarandeplaner

För varje Natura 2000-område ska Länsstyrelsen ta fram en beskrivning. Detta ska göras i särskilda bevarandeplaner eller i en skötselplan om området även är naturreservat. I planen ska det finnas en beskrivning av området med bevarandesyfte, bevarandemål och beskrivningar av de naturtyper och arter som ska bevaras och bidra till gynnsam bevarandestatus. Hot mot Natura 2000-områdets arter och naturtyper, och behov av bevarandeåtgärder, t ex skydd eller skötsel, ska beskrivas. Informationen ska underlätta förvaltningen av området och tillståndsprövningar enligt miljöbalken.

Bevarandeplanen ska fastställas av Länsstyrelsen, som även är ytterst ansvarig för att målsättningen med området uppfylls. Bevarandeplanen ska revideras när ny kunskap tillkommer eller när förutsättningar för området ändras. Den ska tas fram och hållas aktuell i dialog med berörda intressenter, och det är värdefullt om den som har ny information kontaktar Länsstyrelsen. Bevarandeplanen är inte ett juridiskt bindande dokument. För formell reglering av skydd eller skötsel kan andra beslut behövas, t ex skyddsbeslut för naturreservat. Föreskrifter enligt eventuella skyddsbeslut gäller parallellt med den tillståndsplikt som gäller inom Natura 2000.

Tillståndsplikt och samråd

För att inte skada naturvärden krävs tillstånd för verksamheter eller åtgärder som på ett betydande sätt kan påverka miljön i ett Natura 2000-område. Det kan även gälla åtgärder utanför Natura 2000-området, om de kan påverka miljön i området. Detta regleras i miljöbalken (7 kap. 27-29§§). Då det kan vara svårt att avgöra vilka åtgärder som på ett betydande sätt kan påverka naturvärden behöver man samråda med Länsstyrelsen före genomförandet. Vid skogsbruksåtgärder hålls samråd med Skogsstyrelsen. Mer information finns hos Länsstyrelsen, läs på webben eller kontakta en handläggare.

Kartor

Information om naturtypers utbredning och arter i ett enskilt område går att hitta med hjälp av kartverktyget Skyddad natur. Det kan nås på Naturvårdsverkets hemsida genom att söka på ”kartverktyget skyddad natur”. I kartverktyget söker du upp aktuellt område och klickar på namnet för mer information.

Karta över naturtyper hittas efter sökning av område, gå till fliken Kartskikt, avmarkera allt och under Naturtypskarteringar lägg till Natura naturtypskartan (NNK) och välj Naturtyper (ytor, linje, punkter.)

Det finns även möjlighet att ladda ner naturtypskartan som shp-fil. För mer information se Länsstyrelsens hemsida.

Bevarandeplan för Natura 2000-området

SE0620262 Holmtjärn

Kommun: Ludvika

Områdets totala areal: 5,2 ha

Bevarandeplanen uppdaterad av Länsstyrelsen: 2016-10-25

Bevarandeplanen fastställd av Länsstyrelsen:

Markägarförhållanden:

Privata

Regeringsbeslut, historik:

SPA: Nej, pSCI: 2000-07-01, SCI: 2005-01-01, SAC: 2011-03-01, regeringsbeslut M2010/4648/Nm

Naturtyper och arter som ska bevaras i området:

Naturtyper och arter enligt art- och habitatdirektivet samt fågeldirektivet:

6230 - Stagg-gräsmarker

6270 - Silikatgräsmarker

6510 - Slätterängar i låglandet

Bevarandesyfte

Det överordnade bevarandesyftet för Natura 2000-nätverket är att bidra till bevarandet av biologisk mångfald genom att bibehålla eller återskapa gynnsam bevarandestatus för de naturtyper och arter som omfattas av EUs fågeldirektiv eller art- och habitatdirektiv. För det enskilda Natura 2000-området är det överordnade syftet att bevara eller återställa ett gynnsamt tillstånd för de naturtyper eller arter som utgjort grund för utpekandet av området.

Prioriterade bevarandevärden:

I natura 2000-området Holmtjärn är de prioriterade bevarandevärdena de hävdade gräsmarkerna med dess särpräglade flora. Förekomsterna av de hävdgynnade ängssvamparna som växer på på slätterängarna hör till områdets högst prioriterade värden.

Motivering:

Områdets främsta värden är knutna till gräsmarkerna som hävdats genom bete och slätter under lång tid.

Prioriterade åtgärder:

Det viktigaste är att hävden upprätthålls samt att gran- och slyuppslag hålls efter. Fortsatt slåtter krävs för att inte slåtterytorna inte ska minska. Inom en 10-årsperiod kommer ytterligare röjningar bli nödvändiga för att ge mer ljus till betesmarkerna

Beskrivning av området

Strax öster om Palahöjden, som också ingår i Natura 2000-nätverket, ligger finnhemmanet Holmtjärn vackert beläget mellan Holmtjärnen och Hälltjärnen. Bäckan mellan tjärnarna rinner via några små dammar fram över den öppna och småkuperade täkten, där björkhagar, öppna smååkrar och välputsade hackslogar och kantzoner omgärdar det lilla torpet.

Hackslåttermarken och delar av beteshagarna uppvisar en artrik örtrik friskäng, som mosaikaktigt övergår i örtrik stagghed eller - där björkarna skuggar - i skogsnävaäng. I beteshagarna överväger för övrigt rödvenfriskäng och efter bäcken lågstarräng. Den färbetade hagen hyser svagbetade fuktpartier med högörtäng, medan torra partier med rödvenhed är snaggade.

Beteshagen i nordost vid Holmtjärn är öppen i söder och mot norr alltmer bevuxen med tall och björk som nyligen glesats ut. Fuktig staggdominerad vegetation överväger i söder, och denna tillhör länets allra mest intressanta kvarvarande exempel på denna typ av ”sydvästvegetation” typisk för Västerbergslagen. Här finns en artrik flora och intressanta svampar, bl a jordtungor. I de trädrikare delarna är kruståteln dominerande och floran ännu så länge artfattigare, men i och med den utglesning som har skett så sprider sig de betesgynnade arterna alltmer. Nedanför åkern finns en lång stenrörsrad.

Betesfällan i södra delen av Holmtjärn inramar mycket behagfullt slåtterängen och de små lindorna samt bildar en övergångsmark mot skogen. På torr mark finns en mycket artrik och synnerligen värdefull stagghedsvegetation som mot skogen och längs den bäck som rinner igenom hagen övergår i fuktig starrdominerad växtlighet karakteriserad av brunrör, gråstarr och stjärnstarr. Delar av området har ett ganska tätt trädskikt av björk, och här och var finns en hel del gran. Betet är tämligen svagt.

Slåtterängen på norra sidan om vägen och på gården mot ladugården är till delar synnerligen artrik och av mycket stort botaniskt värde. Här ansluter ängen till det artrika betet på andra sidan stängslet. Samma typ av fuktig stagghed finns även här. Mot gården får vegetationen en prägel av nyttjandet runt gården med större inslag tramp- och slitagetåligena arter, ett ur kulturhistorisk synvinkel intressant botaniskt fenomen.

Slåtterängen söder om gården inramar bäckutloppet från sjön samt den brukningsväg som leder bort till lindorna i betesmarken samt den linda som ligger långt ut på skogen. Glesa björkar pryder ängen och längs en åkerkant ligger ett långt röse. Vegetationen är synnerligen artrik och värdefull av typen örtrik stagghed, örtrik friskäng och rödvenfriskäng med bl a iögonenfallande rikedom av gökärt och ormrot.

- Ett förslag till en ny områdesgräns är inlämnad som förslag till regeringen 2015. Kartan i slutet på bevarandeplanen visar yttergränserna för det inlämnade förslaget. Områdets totala areal i det nya förslaget är 5,06 ha.

Vad kan påverka negativt

Minskat eller upphört slåtter och bete leder på sikt till igenväxning av buskar och träd och

utarmning av den hävdgynnade floran och faunan. . Tillskottsutfodring av betesdjuren ger indirekt näringstillförsel till marken och missgynnar den konkurrenssvaga floran.

Utebliven eller felaktig skötsel (pga. ändrad markanvändning etc.) kan utgöra ett hot mot naturtypen, liksom igenväxning med träd och buskar samt skogsplantering i hagmarker.

Virkestransporter eller körning med andra tyngre fordon kan skada för naturtypen viktiga markförhållanden, samt leda till förändrad hydrologi.

Markexploatering och annan markanvändningsförändring i objektet eller i angränsande områden, exempelvis dikning och täktverksamhet kan medföra negativa effekter för de känsliga markerna

Bevarandeåtgärder

Delar har restaurerats inom LIFE Foder & Fägring 2010-2014. Ingår i en samlingsfolder om finnmarker i sydvästra Dalarna.

Markäggen sköter själv markerna och söker jordbrukarstöd. Fick fördjupad information om naturvärden och skötselbehov i och med projektet Foder & Fägring.

Fortsatt hävd i form av bete och slåtter, är en förutsättning för att bevara områdets naturtyper med dess många kärlväxter och marksvampar.

Information till markägare och brukare om markernas känslighet samt avtal genom eu-stöd om slåtter och bete bör i första hand vara tillräcklig för att bibehålla områdets värden. Visar det sig att detta inte är tillräckligt för att upprätthålla värdena så kan Länsstyrelsen behöva planera för ytterligare åtgärder.

Bevarandetillstånd

Uppföljning av naturtyper och arter

Länsstyrelsen ansvarar för att uppföljning av bevarandemål genomförs. Uppföljningen ska ske enligt de manualer för skyddade områden som har tagits fram av Naturvårdsverket. Mätbara mål, så kallade målbildindikatorer, ska registreras i databasen SkötselDOS. Dessa målbildindikatorer följs sedan upp. Målsättningen är att kunna se om de bevarandemål som satts upp i bevarandeplaner och skötselplaner uppfylls, att skötseln fungerar och att Natura 2000 - naturtyperna och arterna har gynnsamt tillstånd.

Naturtyper och arter enligt art- och habitatdirektivet samt fågeldirektivet:

6230 - Stagg-gräsmarker

Areal: 0,27 ha. Arealen fastställd i regeringsbeslut

Ny Areal: 0,24 ha. Ny Areal, ännu ej fastställd i regeringsbeslut

Beskrivning

Slätterängen på norra sidan om vägen och på gården mot ladugården är till delar synnerligen artrik och av mycket stort botaniskt värde. Här ansluter ängen till det artrika betet på andra sidan stängslet. Samma typ av fuktig stagghed finns även här.

Artrika, hävdpräglade stagg-gräsmarker nedanför trädgränsen på torra-friska, silikatrika jordar. Naturtypen har utvecklats genom lång hävdkontinuitet, men kan vara stadd i igenväxning. Krontäckning av träd och buskar, som inte är av igenväxningskaraktär, är 0-30 %. Hävdgynnade arter ska finnas.

Bevarandemål

Arealen stagg-gräsmarker ska vara minst 0,24 hektar.

Vedartad igenväxningsvegetation ska inte förekomma. (Med ”igenväxningsvegetation” avses sådana träd, buskar (högre än 1,3m) och annan markvegetation som kunnat etablera sig på grund av att hävden blivit för svag för att kunna medverka till att säkerställa förekomsten av hävdgynnade växt- och djursamhällen samt arter.)

Kärlväxtfloran ska vara artrik och dominerad av hävdgynnade arter och med ett stort inslag av typiska arter.

Bevarandetillstånd

Gynnsam

6270 - Silikatgräsmarker

Areal: 3,71 ha. Arealen fastställd i regeringsbeslut

Ny Areal: 3,24 ha. Ny Areal, ännu ej fastställd i regeringsbeslut

Beskrivning

Beteshagen i nordost vid Holmtjärn är öppen i söder och mot norr alltmer bevuxen med tall och björk som nyligen glesats ut. Fuktig staggdominerad vegetation överväger i söder, och denna tillhör länets allra mest intressanta kvarvarande exempel på denna typ av ”sydvästvegetation” typisk för Västerbergslagen. Här finns en artrik flora och intressanta svampar, bl a jordtungor. I de trädrikare delarna är kruståteln dominerande och floran ännu så länge artfattigare, men i och med den utglesning som har skett så sprider sig de betesgynnade arterna alltmer. Nedanför åkern finns en lång stenrörad.

Betesfällan i södra delen av Holmtjärn inramar mycket behagfullt slåtterängen och de små lindorna samt bildar en övergångsmark mot skogen. På torr mark finns en mycket artrik och synnerligen värdefull stagghedsvegetation som mot skogen och längs den bäck som rinner igenom hagen övergår i fuktig starrdominerad växtlighet karakteriserad av brunrör, gråstarr och stjärnstarr. Delar av området har ett ganska tätt trädskikt av björk, och har och var finns en hel del gran. Betet är tämligen svagt.

Artrika, hävdpräglade gräsmarker nedanför trädgränsen på torra-friska, silikatrika jordar. Naturtypen har utvecklats genom lång hävdkontinuitet, men kan vara stadd i igenväxning. Krontäckning av träd och buskar, som inte är av igenväxningskaraktär, är 0-30 %. Hävdgynnade arter ska finnas.

Bevarandemål

Arealen silikatgräsmarker ska vara minst 3,24 hektar.

Vedartad igenväxningsvegetation ska inte förekomma. (Med ”igenväxningsvegetation” avses sådana träd, buskar (högre än 1,3m) och annan markvegetation som kunnat etablera sig på grund av att hävden blivit för svag för att kunna medverka till att säkerställa förekomsten av hävdgynnade växt- och djursamhällen samt arter.)

Kärlväxtfloran ska vara artrik och dominerad av hävdgynnade arter och med ett stort inslag av typiska arter.

Bevarandetillstånd

Gynnsam

6510 - Slåtterängar i låglandet

Areal: 0,66 ha. Arealen fastställd i regeringsbeslut

Ny Areal: 0,45 ha. Ny Areal, ännu ej fastställd i regeringsbeslut

Beskrivning

Slåtterängen söder om gården inramar bäckutloppet från sjön samt den brukningsväg som leder bort till lindorna i betesmarken samt den linda som ligger långt ut på skogen. Glesa björkar pryder ängen och längs en åkerkant ligger ett långt röse. Vegetationen är synnerligen artrik och värdefull av typen örtrik stagghed, örtrik friskäng och rödvenfriskäng med bl a iögonenfallande rikedom av gökärt och ormrot.

En rad hävdgynnade växter trivs i ängsmarken, om än inga sensationella fynd gjorts. Arter som. blåsuga, darrgräs, ormrot, gökört, stagg och ängsvädd är frekventa i öppna delar. Svampfloran har inte undersökts, men kan förmodas vara välutvecklad i slåttermarken

Artrika, torra-friska, hävdpräglade ängar i Götaland samt under högsta kustlinjen i Svealand och Norrland. Naturtypen har utvecklats genom lång kontinuitet av slåt-terängsskötsel (och ofta även använts som betesmark på senare tid), men kan vara stadd i igenväxning. Krontäckning av träd och buskar, som inte är av igenväxningskaraktär, är 0-30 %. Hävdgynnade arter ska finnas.

Bevarandemål

Arealen slåtterängar i låglandet ska vara minst 0,45 hektar.

Vedartad igenväxningsvegetation ska inte förekomma. (Med ”igenväxningsvegetation” avses sådana träd, buskar (högre än 1,3m) och annan markvegetation som kunnat etablera sig på grund av att hävden blivit för svag för att kunna medverka till att säkerställa förekomsten av hävdgynnade växt- och djursamhällen samt arter.)

Kärlväxtfloran ska vara artrik och dominerad av hävdgynnade arter och med ett stort inslag av typiska arter.

Bevarandetillstånd

Gynnsam

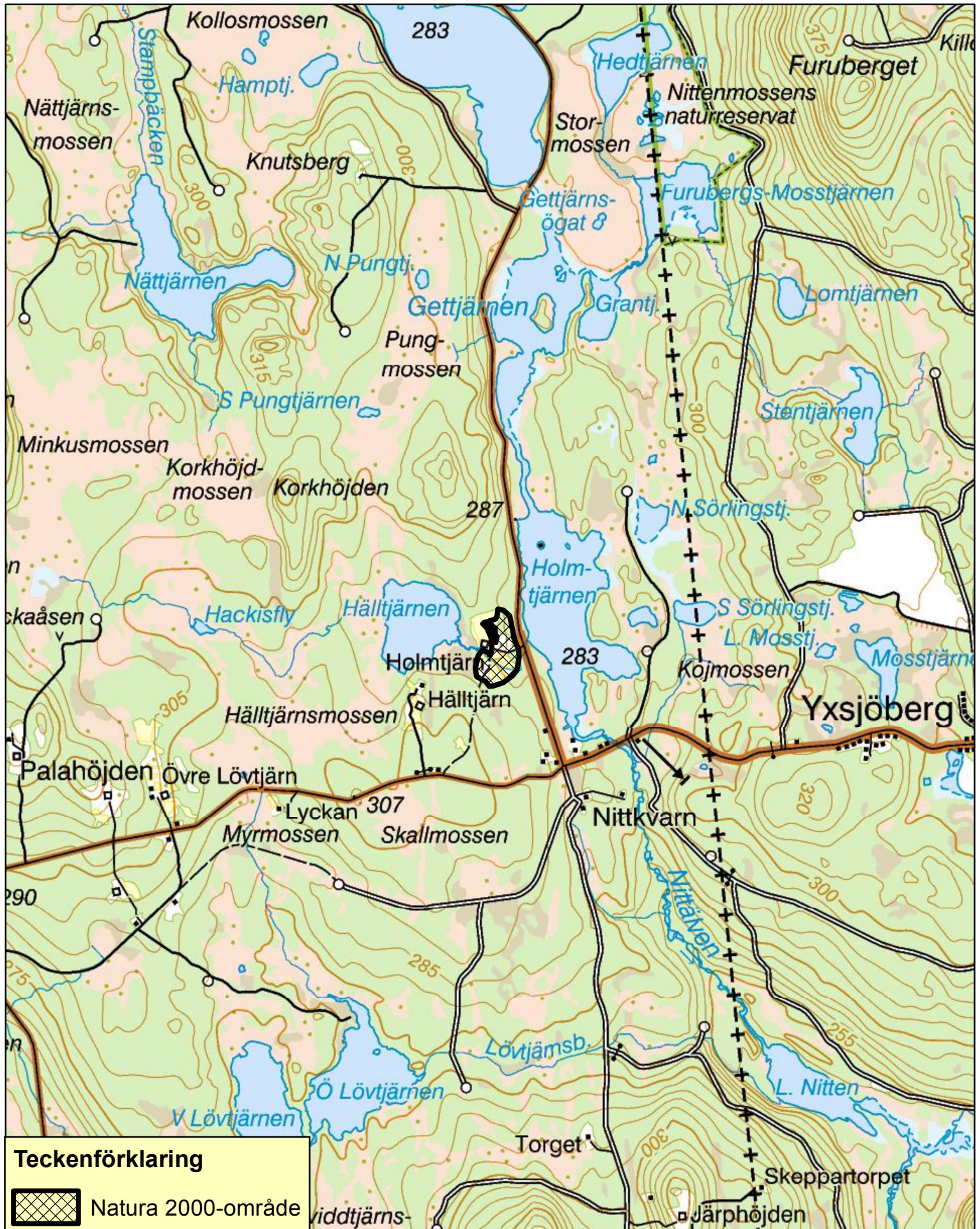
Dokumentation

Länsstyrelsen i Dalarnas län, 2001. Åtgärdsplan för bevarande av betesmarker och slåtterängar; Holmtjärn, 2001-02-22

Information från projektet "LIFE Foder & Fägring 2010-2014", Länsstyrelsen i Dalarna Naturvårdsverkets vägledningar för arter- och naturtyper inom Natura 2000-nätverket

Bilagor

Holmtjärn SE0620262

N

Skala

1:24 000

0

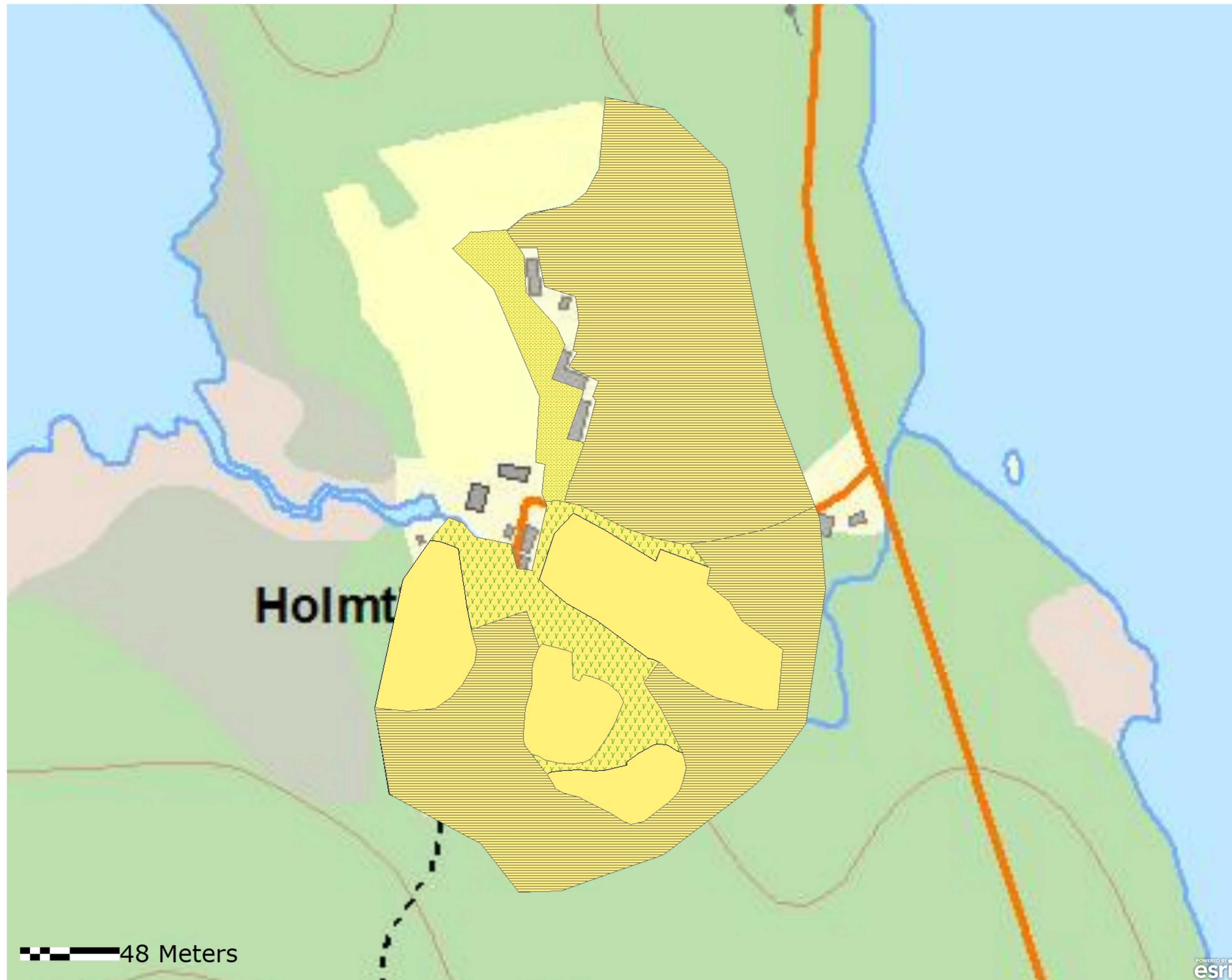
0,5

1

2 Kilometers

Alla naturtyper yta

- 6230 - Stagg-gräsmarker
- 6270 - Silikatgräsmarker
- 6510 - Slätterängar i låglandet
- 6911 - Öppen kultiverad betesmark
- 6930 - Åkermark

 48 Meters